

EL PRESTIGI

No en dubteu: els incontinents exultadors de l'hegemonia centropeninsular ignoren que el Catalanisme és un moviment de més abast que el nacionalisme. Ignoren, els de més bona fe, que hi ha catalans per als quals el radi d'expansió cultural de la llengua pròpia és equivalent al radi d'expressió cultural de Castella. Si a aquell, En Tal, li diguéssiu que hi ha un nucli, reduït, però selectíssim, de valencians per als quals la premsa de Barcelona és la premsa pròpia, que el «valencià» és una llengua parlada no solament a València, ans també al Principat, a Mallorca, al Rosselló, a la Cerdanya, i que admeten el fet d'una contrada unilingüe, us respondria amb una rialleta. Si al mateix li diguéssiu que per a escriure a un regionalista del Llenguadoc, de la Provença, de la Gascunya, del Bearn o de l'Alvèrnia no us cal, si hi conveniu, ni a vós emprar el francès ni a ell el català de Barcelona, us respondria amb una riallada. Si a aquell altre li diguéssiu que el Catalanisme és un moviment la principal característica del qual és el seu antiseparatisme, ni us respondria. Per enze, per tabalot, per toix.

(Per a alguns catalans aquesta interpretació del Catalanisme tampoc no és justa. En sinonimitzar «regionalisme» amb «nacionalisme» per tàctica política, hom ha donat equivalència a tres mots que expressen, des del punt de vista català, tres modalitats diverses del nostre moviment. El Catalanisme té un contingut més vast que el nacionalisme, com aquest en té un més àmpli que el regionalisme. El Catalanisme no es pot ni es deu «regionalitzar» ni «racionalitzar». ¿Com designaríem el vast moviment d'expansió cultural, política i social que impulsa Barcelona i els límits del qual no fixen ni poden fixar les actuals fronteres provincials?)

Catalunya, a causa del Catalanisme, guanya un prestigi, i l'encert de la seva tàctica dependrà de l'avaluació que donarà al moviment que té enrolats, vulguin o no, tots els habitants del país. Aquest prestigi és, amb les oscil·lacions que es produeixen en tot moviment, ascendent. Quan la mestressa d'una tabaqueria de Vilafranca del Conflent ens diu que destina les seves economies a visitar, un dia, Barcelona i que encara no coneix París; quan un meridionalista de Montalbà ens confessa que la seva primera lectura és, al matí, la dels diaris catalans, per cercar-hi, diu ell, una doctrina; quan un pastor, sota el Pic del Migjorn, ens vol convèncer que som d'una mateixa raça, o quan uns universitaris valencians que mai no han estat a Barcelona procuren des de València escriure en català unificat, com un barceloní, a través del lèxic de «La Publicitat» i del «Mirador», el prestigi de Catalunya, la força del Catalanisme com a moviment d'integració, se'ns fan palesos.

El prestigi de Catalunya ve representat, sovint, per un nom: Pi i Margall, Verdaguer, Prat de la Riba...

No fa gaires dies, a Portvendres, en albirar un grup de gent de mar la comuna bandera hissada al pal d'un llagut que ancoràvem al peu de l'Obelisc, es va acostar, curiós, a demanar noves de la nostra contrada. Alguns d'ells, «per ràdio», segons van dir, seguien, discurs per discurs, totes les fases del moviment. Les podien seguir precisament perquè els discursos eren en català. A les explicacions d'un dels nostres, el grup va engrossir. L'interès era evident. Les preguntes precises: I Catalunya? I l'autonomia? I l'Estat federal? Per a molts d'ells, el prestigi de Catalunya és, avui, el president. Alguns en parlen amb una fervor que no posen en parlar de Briand i de Poincaré.

En anar-nos-en, un home baix, barbablanc, amb els estris de vidrier penjats al coll, ens crida, a tall de comiat:

—Digueu al vostre president que si la fa «social» pot comptar amb el Rosselló!

J. V. Foix
[19-VIII-1931]